

ប្រវត្តិព្រះពុទ្ធសាសនា

ដែលផ្សាយចូលមកប្រទេសកម្ពុជា

LIBRARY BUDDHIST INSTITUTE

១០.
១៥

ស្នាដៃនេះ

កើតឡើងពីកិច្ចសហការគ្នា រវាង
វប្បធម៌សាសនាបណ្ឌិត្យ និង បណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិចខ្មែរ
 ក្នុងគោលបំណងយ៉ាងមុតមាំដើម្បីថែរក្សា ការពារ កុំឲ្យបាត់បង់ទៅទៀត
 ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃ-ឯកសារទាំងនេះ
 សម្រាប់សាធារណជនប្រើប្រាស់ដោយមិនគិតកម្រៃ។

សូមថ្លែងអំណរគុណដល់
អង្គការរីហ្សូ កូស៊ី-កៃ វិទ្យាស្ថានបើកទូលាយ
ករុណាខ្មែរ និង មូលនិធិខ្មែរសម្រាប់ការសិក្សា
 ដែលបានគាំទ្រគម្រោងការស្នាដៃនេះ សម្រាប់ទុកក្នុងបណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិច។

Buddhist Institute of Ministry of Cult and Religion and eLibrary of Cambodia have made a cooperative effort to digitalize books and manuscripts in order to preserve our Cambodian literary heritage. This will promote and provide easy, instant access, free of charge to the public and future generations to come.

A sincere thank you to our generous supporters: Risho Kosei-Kai, Open Institute, Karuna Cambodia and Cambodian Education Excellence Foundation, who made this endeavor possible.

www.budinst.gov.kh   www.elibraryofcambodia.org

ប្រវត្តិសាស្ត្រៈ ព្រះពុទ្ធសាសនា
ក្នុងសង្គមខ្មែរ

រៀនសូត្រសិលាសិលាសាស្ត្រ គណៈកម្មាធិការ
ស្រុកស្រីសោយ ខេត្តស្រីសោយ កម្ពុជា
សង្កាត់ស្រីសោយ ឃុំស្រីសោយ ខេត្តស្រីសោយ

២១០.១៥

5/09 12/2/80

ប្រវត្តិព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលផ្សាយចូលមកប្រទេសកម្ពុជា

26/1/84

02 8

រៀបរៀងដោយលោក សម-ព្រាហ្មណ៍

ប្រធានស្នងការសមាគម វិបុល

ក្នុងឧកាសបុណ្យ 26 ខែ 1 ឆ្នាំ 1984

យើងសូមអរគុណដល់ក្រុមយោសនាការអាមេរិកាំង
នៅប្រទេសកម្ពុជាដែលជួយចាត់ចែងសៀវភៅនេះ
ឲ្យបានសម្រេចឡើង

ស ម - ឡា ណា

ចំនួន ១០.០០០ ក្បាល

បោះពុម្ព ផ្សាយនៅប្រទេសកម្ពុជា-ភ្នំពេញ

ថ្ងៃទី ០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ១៩៩៧

សេចក្តីប្រាប់

ក្នុងឧកាសធ្វើបុណ្យនៃពុទ្ធសករាជ ២៥០០ វស្សានេះ គណៈកម្មាធិការនាយក នៃពុទ្ធសមាគមកម្ពុជានិរន្តិយបានសុំឲ្យខ្ញុំរៀបរៀងប្រវត្តិព្រះពុទ្ធសាសនាដ៏សង្ខេប នៃប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីចែកប្រគេនជូនដល់អស់លោកនិរន្តិយយើង ដែលបានរៀបរយធ្វើបុណ្យ ព.ស. ២៥០០ វស្សា ។

ប្រមាណអស់លោកនិរន្តិយអនុសាសនា ដែលបានបញ្ជូនឲ្យ ក្រុមការងារយើង ឃើងក្តី ឬក៏ដោយមានសង្ខេបត្រា ធ្វើបុណ្យនេះនៅក្នុងប្រទេសអស់លោកនិរន្តិយ ក្នុងសៀវភៅនេះ ពុទ្ធសមាគមកម្ពុជានិរន្តិយ មានចំណង់ចង់ឲ្យអស់លោកនិរន្តិយស្រាវជ្រាវ៖

- ១ - អំពីហេតុ ដែលព្រះពុទ្ធសាសនាផ្សាយចូលមកប្រទេសកម្ពុជានេះព្រោះអ្វី? គឺឆ្នាំណាមក?
- ២ - ប្រទេសកម្ពុជា ត្រាតោះមានទ្រង់ទ្រាយដូចម្តេច?
- ៣ - ព្រះថេរអង្គណាខ្លះ ដែលនិមន្តផ្សាយព្រះពុទ្ធសាសនាដំបូង?
- ៤ - គុរៈរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនា មានកុំនានយ៉ាងណា?
- ៥ - ពាក្យនិរាម ដែលចេញពីគន្ធារៈនិកស្រង់យ៉ាងអ្វី មានកុំនានយ៉ាងណា? បានសេចក្តីដូចម្តេចខ្លះ?
- ៦ - បទពិចារណាក្នុងវិបស្សនាគរៈ និកស្រង់យ៉ាងអ្វី មានកុំនានយ៉ាងណា?
- ៧ - ព្រះពុទ្ធសាសនា តាំងនៅបានប្រោះអោយស្រីយាយយ៉ាងអ្វី?

កាលបើអស់លោកប្រាបនូវរឿងខាងលើនេះហើយ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា បុរាណអស់លោក
នឹងរស់រានជំរោះគុណនៃព្រះបរិវារទាំងឡាយ ដែលនិមន្តមកដ្ឋានព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុង
ប្រទេសកម្ពុជា យើងជានាំបូង ព្រមទាំងនឹងរស់រានជំរោះព្រះពុទ្ធអង្គនិង ។

គំនិតបុណ្យនឹងឡាវិករព្រះពុទ្ធអង្គ ដោយរួមរួមចិត្តនឹងគ្នាដូច្នោះអាច
រឹតចំណងមេត្រីភាព រវាងយើងទាំងអស់គ្នាទៅ ។

ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំបានសុំឲ្យលោក អាំង-ហាវ មន្ត្រីរងអនុពន្ធប្បធម៌ នៃក្រុម-
ឃោសនាការស្ថានដឹកអគ្គរដ្ឋទូតអាមេរិកាំងនៅភ្នំពេញ ប្រែរឿងនេះជាភាសាអង្គឆ្នើស
ជាប់ជាមួយ ដើម្បីជូនអស់លោកពុទ្ធបរិវារទាំងឡាយប្រាបនូវរឿងខាងលើនេះនិង ។

ធ្វើនៅក្រុងភ្នំពេញ នៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៤ រោច ខែតែត្រ ឆ្នាំរោងព្រះស័ក-
ព.ស. ២៥០០ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ១៧ ខែមេសា គ.ស. ១៩៥៧ ។

សិរី - អរិយធម៌

ប្រធានគុំភ្នំពេញសម្រាប់បុរាណវិទ្យា

លោក ដោយគេសំគាល់ថាលោកជាមនុស្សច្នៃប្រឌិតអាក្រក់ដែលបានបោះបង្គោល
ទារក “ កន្ទុំ ” ក្នុងភូមិយកទៅស៊ីប្រ៊ុយ ។ (រូបខ្ញុំទំព័រ ១៤ ក្រោម)

- ១ - ព្រះសោណព្រេ
- ២ - ព្រះឡាយ
- ៣ - ពពួកអ្នកស្រុក
- ៤ - ពពួកអារក្សទឹក

ព្រះបើរថ្ងៃទី៣ លោកជាអ្នកបួសមានសីលមិនសម្រាប់មនុស្សនឹងសត្វទេ ក៏ដំ
សំដែងឥទ្ធិវិទ្ធិកំបាត់អារក្សទឹករត់ខ្លាត់ខ្លាយអស់ទៅ ។ អ្នកស្រុកក៏គ្រប់គ្រងដឹងថា ដើ
រការព្រះបើរទាំងពីរអង្គពឹងពិពេលនោះ ដរាបដល់ឲ្យឈ្លោះតូនលើរបស់ខ្លួន ដែល
កើតក្នុងសម័យនោះថា “ សោនុត្តរកុហរ សោនុត្តរកុហរ ” តាមព្រះនាមព្រះបើរទាំង
ពីរអង្គ ។ សំដាប់ពីនោះព្រះបើរទាំងពីរអង្គ បានទោសន៍ប្រឡាយព្រះតុទ្ធសាសនា
ក្នុងនៃនសុវណ្ណភូមិ ពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយ ដែលនៅជិតខាងគ្នា ។

បើតាមធម៌មានខាងលើនេះ គេអាចយល់បានថា ព្រះបើរទាំងពីរអង្គ ដែលនឹងឆ្លង
កាន់នៃនសុវណ្ណភូមិដំបូងនោះ គឺនឹងឆ្លងតាមផ្លូវដើរទឹកក្នុងរាងពុទ្ធសាសនាទី៣ ។

៤ ផ្កុះរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនា មានប៉ុណ្ណយ៉ាង ?

៤ មានពីរយ៉ាង :-

- ក- គន្ថធុរៈ ធុរៈខាងការសិក្សាធម្មិបាសី
- ខ- វិបស្សនាធុរៈ ធុរៈខាងការធ្វើចរណា សករាជមិទ្យឃើញច្បាស់តាម
ការណ៍ពិត ។

៥ ពាក្យឧទាហរណ៍ដែលបើប្រើគន្ថធុរៈ ដឹកស្រង់យ៉ាងខ្លី

មានប៉ុន្មានយ៉ាង? បានសេចក្តីដឹងប្រាកដខ្លះ ?

៥ មាន ៣ យ៉ាង :-

- ក- សព្វបាបស្ស អករណំ កុំធ្វើអំពើអាក្រក់;
- ខ- កុសលស្សបសម្បទា ឲ្យធ្វើតែអំពើល្អ;
- គ- សច្ចិត្តបរិយោទបនំ ត្រូវញ៉ាំងចិត្តឲ្យស្អាត ។ល។

៦ បទពិចារណាក្នុងវិបស្សនាផ្ទះ ជិតស្រង់យ៉ាងខ្លី
មានប៉ុន្មានយ៉ាង?

៦ មានច្រើនន័យ តែបើពោលយ៉ាងខ្លីមាន ៤ យ៉ាង :-

- ១- ទុក្ខសច្ច បានដល់ទុក្ខ ១២ កង;
- ២- សមុទយសច្ច បានដល់តណ្ហាបីប្រការ;
- ៣- និរោធសច្ច បានដល់ព្រះនិព្វាន;
- ៤- មគ្គសច្ច បានដល់ផ្លូវប្រកបដោយអង្គ ៨ (អង្គន្តិកមគ្គ) ។ ល ។

៧ - ព្រះពុទ្ធសាសនា ហាំងលៃបានអាស្រ័យដោយ
ហេតុអ្វី?

៧ - ព្រះពុទ្ធសាសនាតាំងនៅបាន ព្រោះអាស្រ័យហេតុ ៤ យ៉ាង:

- ១ - ព្រះមហាក្សត្រិយ៍ទាំងឡាយនៃប្រទេសកម្ពុជា ទ្រង់ជាពុទ្ធសាសនូបត្ថម្ភក៏
ដើរគោរពព្រះពុទ្ធសាសនាស្ទើរតែរាល់ព្រះអង្គ ។
- ២ - ព្រះមហាថេរទាំងឡាយ បានយកព្រះទ័យទុកដាក់ក្នុងផ្ទះព្រះពុទ្ធសាសនា
ដូចជាការប្រែព្រះត្រៃបិដកជាដើម ។
- ៣ - ភិក្ខុសាមណេរទាំងឡាយ ទំយកព្រះទ័យប្រឹងប្រែងរៀនសូត្រគោរពធម៌
វិន័យព្រះពុទ្ធសាសនាហើយឡាយត ១ ទៅ ។
- ៤- ពុទ្ធបរិស័ទ គ្រហស្ថបុរស-ស្រ្តី ដើរគោរពប្រតិបត្តិតាមទស្សនៈព្រះពុទ្ធសាសនា
ហេតុទី ១ ដោយព្រះមហាក្សត្រិយ៍ទាំងឡាយនៃប្រទេសកម្ពុជាទ្រង់ជាពុទ្ធសាស
នូបត្ថម្ភ ដើរគោរពព្រះពុទ្ធសាសនា:
- ក - ក្នុងរដ្ឋកាលទី ៧៩ នៃព្រះបាទសម្តេចព្រះហរិរក្សាមាព្រះអង្គខ្ពង់ កាល
ព.ស.២៣៩១ គ.ស. ១៨៤៧ ស្តេចទ្រង់តង់នៅរាជធានីទន្លេសាប៊ុនមានន័យ ទ្រង់

មានព្រះរាជបញ្ជាឲ្យប្រមូលនូវតុល្យចរនៈភាគឡាយ រាជបញ្ជាទ្រង់ត្រួតពិនិត្យដើម
ហើយទ្រង់តាំង:

ព្រះមហាប្រហុដ្ឋនី « ឆស - ទៀង » ជាសម្តេចព្រះសង្ឃនិសង្ឃ ១ ឈ្មោះ ឯ
គណៈមហានិកាយ ។

ព្រះវិមលវិស្ណុ « ឃីន » បញ្ញាសិលោ ជាសម្តេចព្រះសង្ឃ ១ ឈ្មោះ ឯ
ភាគគណៈធម្មយុត្តិ ហើយទ្រង់និមន្តសម្តេចកាំងព្រះអង្គ ឲ្យចង្រ្កានព្រះប្រឹក្សា រដ្ឋ
ដល់សិស្សានុសិស្សទាំងឡាយ ។

ទាំងអង្គព្រះមហាក្សត្រិយ៍ក៏ទ្រង់ធ្វើតបង្រៀនជាសិទ្ធិក្នុងវេលាយប់ៗ ។ ល ។

១- ក្នុងរដ្ឋកាលទី ៧០ នៃព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តម កាំងពី ព.ស. ២៤០២
គ.ស. ១៧៦០ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ទំនុកបំរុងព្រះតុល្យសាសនាតាមគម្រោងព្រះបរមរាជវាំង
លុះដល់ ព.ស. ២៤០៩ គ.ស. ១៧៦៥ ទ្រង់យាងមកគង់នៅរាជធានីក្រុងភ្នំពេញ
ក៏នៅមានព្រះរាជានុញ្ញាតឲ្យបង្រៀនព្រះត្រៃបិដកក្នុងព្រះបរមរាជវាំងដូចរដ្ឋកាលមុនដែរ
។ ល ។

គ- ក្នុងរដ្ឋកាលទី ៧១ នៃព្រះបាទសម្តេចស៊ីសុវត្ថិ កាំងពី ព.ស. ២៤៤៧
គ.ស. ១៩០៤ ក៏ទ្រង់ទំនុកបំរុងព្រះតុល្យសាសនាតាមរាជវាំង ព.ស. ២៤៥៤ គ.ស.
១៩១១ ទ្រង់ព្រះរាជានុញ្ញាតឲ្យបង្កើតសាលាបាលីនៅអង្គរវត្ត ហើយក៏ក្រសួង
បាលីមកកាំងនៅក្រុងភ្នំពេញពី ព.ស. ២៤៥៧ គ.ស. ១៩១៤ ។ ដល់ ព.ស. ២៤៦៧
គ.ស. ១៩២៤ ទ្រង់ព្រះរាជានុញ្ញាតឲ្យបង្កើតព្រះរាជបណ្ឌិតសិយកម្ពុជា ។ ល ។

ឃ:- ក្នុងរដ្ឋកាលទី ៧២ នៃព្រះបាទសម្តេចព្រះស៊ីសុវត្ថិសុរិយ្យ កាំងពី ព.ស.
២៤៧០ គ-ស- ១៩២៧ ព្រះអង្គទ្រង់ទំនុកបំរុងព្រះតុល្យសាសនាដោយទ្រង់ព្រះរាជ
នុញ្ញាត :

- ឲ្យបង្កើតក្រុមជំនុំប្រែព្រះត្រៃបិដកពី ព.ស. ២៤៧២ គ.ស. ១៩២៩
- ឲ្យបង្កើតតុល្យសាសនបណ្ឌិតវិ ព.ស. ២៤៧៦ គ.ស. ១៩៣៣

- ឲ្យបង្កើតសាលាបាលីរងពី គ.ស. ២៤៧៥ គ.ស. ១៩៣២ ។ល។

ង - ក្នុងរដ្ឋកាលទី ៧ នៃព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តមសីហនុវរ្ម័នី គ.ស. ២៤៧៤ គ.ស. ១៩៤១ ទ្រង់ជាពុទ្ធសាសនូបត្ថម្ភ

- ទ្រង់បានទទួលឧបសម្ព័ន្ធ ឬសិក្សាក្នុង គ.ស. ២៤៩០ គ.ស. ១៩៤៧ អស់រយៈវេលា ៣ ខែនិង ហើយទ្រង់ព្រះរាជានុញ្ញាត :

- ឲ្យបង្កើតសាលាធម្មវិន័យជាអាយុធីតានៃព្រះពុទ្ធសាសនាទូទៅគ្រប់វគ្គ ក្នុង គ.ស. ២៤៩៣ គ.ស. ១៩៥០

- ឲ្យបង្កើតពុទ្ធិកមហាវិទ្យាល័យព្រះសីហនុរាជ ពី គ.ស. ២៤៩៧ គ.ស. ១៩៥៤ ហើយទ្រង់ប្រោសព្រះរាជទានដីឱ្យស្មេងចាស់ព្រមទាំងព្រះរាជទ្រព្យផ្ទាល់ព្រះ អង្គចំនួនមួយលានប្រាំមួយសែនរៀល ឲ្យសង់មន្ទីរពុទ្ធិកមហាវិទ្យាល័យព្រះសីហនុរាជ ផង ។ល។

ច - ក្នុងរដ្ឋកាលទី ៧ នៃព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តមសុរាជ្យនិងសម្តេចព្រះ- បហាព្យត្រិយានីសុវរ្ម័នវរ្ម័នឯកសម្តេចវរ្ម័នសីហនុរាជ ពី គ.ស. ២៤៩៧ គ-ស- ១៩៥៥ ទ្រង់ជាពុទ្ធសាសនូបត្ថម្ភទ្រង់ព្រះរាជានុញ្ញាត :

- ឲ្យផ្លាស់នាមសាលាបាលីដាច់ខ្ពស់ជា ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យព្រះសុរាជ្យ :
- ឲ្យផ្លាស់នាមសាលាបាលីរងជាពុទ្ធិកបឋមសិក្សា
- ឲ្យរៀបចំកម្មវិធីបង្រៀនជាថ្មីសំរាប់សាលាទាំងពីរផ្នែក ឲ្យរឹងរិតប្រសើរឡើង

ផង ។ល។

ហេតុទី ២ ដោយព្រះមហាថេរីទាំងឡាយបានយកព្រះទ័យទុកដាក់ក្នុងចុះព្រះពុទ្ធ សាសនាយ៉ាងហ្មឹងហ្មាត់ ។ ចាប់ពី គ.ស. ២៤៧២ ទៅ ២៤៧២ គ.ស. ១៩២៩-១៩៤០ ព្រះមហាថេរីនិងលោកអាចារ្យទាំងអស់នេះបានទទួលធ្វើជាក្រុម ដំនុំប្រែព្រះត្រៃបិដកជាការដំនុំក្រែលែង ដែលបណ្តាលជាហេតុធ្លាក់លាមកត្រាតែ- លោកអង្គខ្លះទទួលអនិច្ចធម្មទៅក៏សឹងមាន ។ តែទោះបីយ៉ាងនេះក៏ដោយ អស់លោក ទាំងឡាយព្យាយាម ប្រែព្រះត្រៃបិដកជាលំអកភាសាខ្មែរលុះត្រាតែបានចប់សព្វគ្រប់

អស់ ដែលជាហេតុនាំឲ្យស្រ្តីក្នុងនាមទៅប្រទេសនានា ឧទាហរណ៍ ប្រទេសប្រុស ប្រទេសខ្មែរ ទៅធ្វើជាភិក្ខុ មានប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងនាម ។

ដូច្នេះយើងសូមទនកាយនឹងកត្តាទទួលបានសុខុមាលភាព - ជំនង់ស្រី ភិក្ខុ និងឡាយ ដែលទទួលបានភិក្ខុធម្មទៅហើយក្តី ដែលអស់នៅបានទាន់ពេលវេលា លម្អិតទទួលបានសុខុមាលភាពនេះ ក្តី ដូចមានរាយការណ៍ខាងក្រោមនេះ

- ព្រះមហាវិមលធម្មដោងព្រហ្មបណ្ឌិតោ ចាងហ្វាងសាលាបាលីដាន់ខ្ពស់ទី ១ វត្តឧត្តរាលោម “លោកទទួលបានភិក្ខុធម្មទៅហើយ” ព្រះមហាវេរមគ្គនេះមានកុណ សម្បត្តិប្រសើរណាស់ លោកទិញទំលើកស្តាយព្រះពុទ្ធសាសនាណាស់ ដំបំអំណើ៖ ពីលោកទៅ ក៏មានព្រះមហាវេរមគ្គនេះទាំងឡាយបានចូលធ្វើជាប្រមជ្ជនុប្រែព្រះគ្រូ បិដក គឺ៖

១ សិរីសម្មតិវង្ស ស៊ី-អែម វិនិប្បញ្ញោ សព្វថ្ងៃនេះជាព្រះធម្មលាភតទ្រូប ប្រឹក្សា វត្តលង្កាដាអំបតី

២ ព្រះឧត្តមមុនី អ៊ុយ-ស៊ីរ ធម្មវិនយរត្និភោ ជាអធិបតីនៃលោកទទួលបានភិក្ខុ ធម្មទៅហើយ

៣ ព្រះមហាព្រហ្មមុនី អ៊ុយ ជិតវិរិយោ វត្តស្វាយពពែ ជាអធិបតីនៃ ព្រមជ្ជនុ

៤ ព្រះសាសនសោភ័ណ ឆ្លិន-ណាត ដោតញ្ញាណោ សព្វថ្ងៃនេះជាសម្តេច ព្រះសង្ឃនាយកគណៈមហានិកាយ

៥ - ព្រះវិសុទ្ធិវង្ស ហុត - ភាត វិនិប្បញ្ញោ អាចារ្យប្រៀនសំស្រ្តឹតនៅ សាលាបាលីដាន់ខ្ពស់ សព្វថ្ងៃនេះឡើងយានជាព្រះពានីវង្ស ចាងហ្វាងសាលាពុទ្ធិក វិទ្យាល័យព្រះសុភម្រឹត

- ៦- ព្រះបាឡាតសំវិជ្ជា មឿង មុនីភូមិ
- ៧- ព្រះមហា សោម - សុន វិលប្បញ្ញោ

- ៨- " លោម - ឡូច សុធម្មសិទ្ធិតោ
- ៩- " លេស ចន្ទគម្លោ
- ១០- ព្រះត្រ័យញាណសំរ ឈិន ផោតប្បញ្ញោ
- ១១- ព្រះអាចារ្យ ចាប - តិន សុវណ្ណដោតោ
- ១២- ព្រះមហា ហ្វូត ភាគបណ្ឌិតោ
- ១៣- ព្រះអាចារ្យ ប៊ែន - សុខ ញាណសារោ
- ១៤- " ហែម - ចៀវ ផោតញាណោ
- ១៥- " ឈឹម - សុម សុធម្មប្បញ្ញោ
- ១៦- " តាំ - ទុំ លោភណបណ្ឌិតោ
- ១៧- " សុ - ហាយ សុវណ្ណញាណោ
- ១៨- " យូរ - អុំន ឧត្តញាណោ
- ១៩- " អ៊ុក - ជា វិរិញាណោ
- ២០- ព្រះបាទឡាត់ អ៊ុយ-ប៉ាន់ ខេមកោ
- ២១- ព្រះអុំនីសុមេតា ឡុង-ជា យេតោ
- ២២- ព្រះបាទឡាត់ ពេត-តោ ប៊ីត្តសិលោ
- ២៣- ព្រះអាចារ្យ ម៉ាំង-នាង ធម្មកោសលោ
- ២៤- " មៃ-ប៉ាន់ បណ្ឌិតរកោ
- ២៥- " អែន-ប៉ាំង វិនយសត្តា
- ២៦- ព្រះបាទឡាត់ ហែម-ញឹម សុត្តហោ
- ២៧- លោកមហា ថែម ឧបាសក
- ២៨- លោកអាចារ្យ ហុង-ណា ឧបាសក
- ២៩- " ង៉ែត-ហឹម "

“១” សុំមើលក្នុងសៀវភៅថ្លែងទុកព្រះមហាថែមនេះក្នុង ព. ល. ២៤៧០

E. S. ១៩២៣

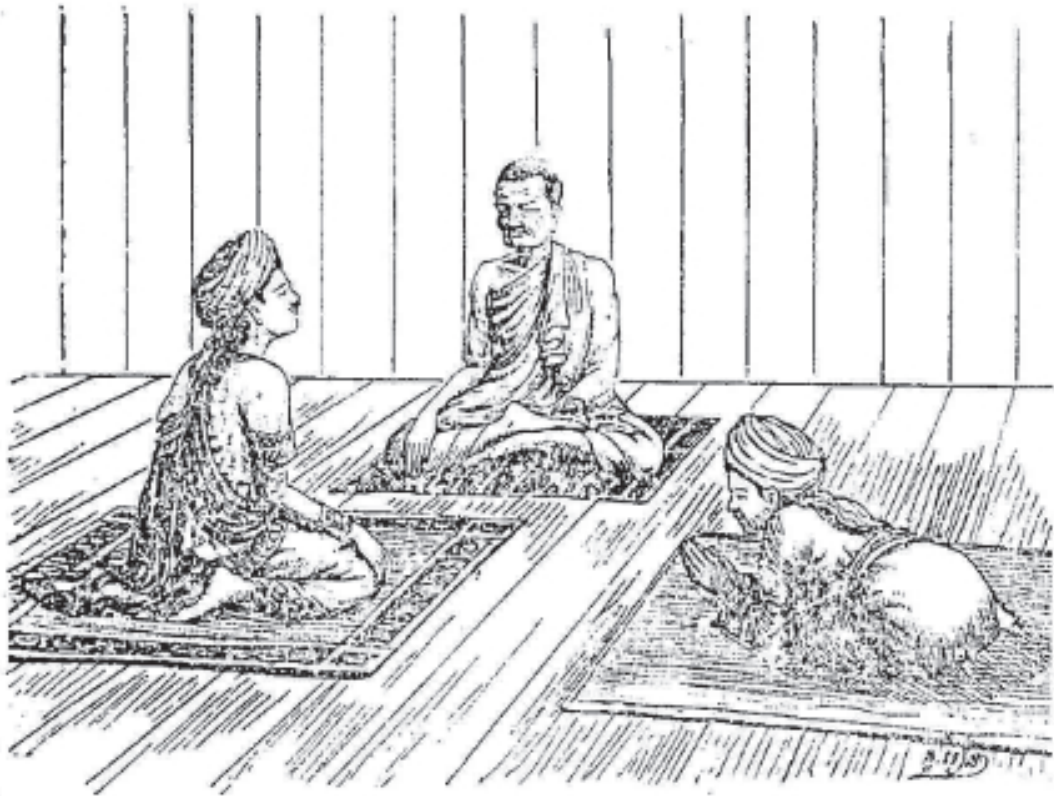
៣០-	ឧបាសក	ប៊ី - ប៊ី	”
៣១-	”	ឃ	”
៣២-	”	ប៊ុក-សេន	”
៣៣-	”	ហ៊ុំ-ហ៊ុំ	”
៣៤-	”	តឹម-អាណ	”
៣៥-	”	តួន-តួន	”
៣៦-	”	សេក-ឈួន	”
៣៧-	”	អ៊ុយ-សេ	”

ហេតុទី ៣ ដោយមានលោកកិត្តិយសបណ្ឌិតហ៊ុន សែន ២០០០ បង្អួច
គង់នៅក្នុងខ្សាច់ចំនួន ២៤២០៧គូ គោរពប្រតិបត្តិតាមប្រឹក្សាវិទ្យា គន្លងព្រះពុទ្ធ
សាសនា ដែលនាំឲ្យប្រទេសយើងមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះជាប្រទេសបូកបសដោយគ្រឹមត្រូវ ។

ហេតុទី ៤ ដោយប្រជាជនខ្មែរប្រុស-ស្រី រាប់លាននាក់ជាពុទ្ធបរិស័ទ ធៀ
គោរពប្រតិបត្តិតាមទ្រព្យព្រះពុទ្ធអង្គ ហើយទ្រង់ជួយក្នុងគុណព្រះពុទ្ធសាសនាដោយ
អាស្រ័យហេតុទាំង៤នេះជាដើមហើយ ទើបព្រះពុទ្ធសាសនាគាំងនៅបាន ។

នៅឧទាហរណ៍បុណ្យពាក់កណ្តាលព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់
ប្រវត្តិព្រះពុទ្ធសាសនាដ៏សង្ខេបនេះ ដោយឧទាហរណ៍ចំពោះព្រះមហាក្សត្រិយ៍ស្រី
ព្រះអង្គដែលទ្រង់ជាពុទ្ធសាសនូបត្ថម ចំពោះព្រះមហានុវេរ្យ ព្រមទាំងលោករាជានុ
ទាំងខ្សាច់ដែលបានទទួលធ្វើជាក្រុមដំនុំប្រែព្រះត្រៃបិដកលុះត្រាតែចប់ ចំពោះពុទ្ធបរិ-
ស័ទទាំងខ្សាច់ដែលរូបរួមក្នុងនិរ្ទយគុណព្រះពុទ្ធសាសនាបានចំរើនរុងរឿងនៅក្នុងប្រ
ទេសយើងជាសិដាប់បកបាច់ ព័ត៌មានថ្ងៃដែល ព្រះសាសនាទ្រង់ព្រះឧត្តម ព្រះសាសនាព្រះ
ពុទ្ធសាសនាមកនិរ្ទយនៅលើកម្ពុជនិរ្ទយគុណព្រះពុទ្ធសាសនាដែលយើងធ្វើបុណ្យ គ.ស. ២៥០០
វស្សានេះ ។ ខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំ សូមប្រវត្តិស្តាប់ផ្ទះ ពុម្ភព្រះពុទ្ធសាសនាសំរេង
ជាមួយនឹងពុទ្ធបរិស័ទទៅ ។ កាលបើពុទ្ធបរិស័ទ ទាំងសំរេងនោះ ពុទ្ធបរិ-
ព្រះពុទ្ធសាសនាសំរេងនិរ្ទយនោះ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

ខាងឆ្វេងព្រះបាទធម្មសោកយហោរាជីកំពុងសន្ទនានឹងព្រះមោក្ខលីបុត្ត
 ដើម្បីចាត់ព្រះសង្ឃឲ្យនិមន្តចេញទៅផ្សព្វផ្សាយព្រះពុទ្ធសាសនានៅនានាប្រទេស
 King Asoka discussing on sending mission to spread Buddhism with
 Venerable Pras Moggaliputta

ព្រះសោណត្រូវនឹងព្រះឧត្តរត្រៃមេកនិលសវណ្ណភូមិ
 The first arrival of Buddhist Mission to Sovannabhumi.

ព្រះលោកសិលាចារ្យទៅដ្ឋានព្រះភិក្ខុសាលាភ្នំពេញ

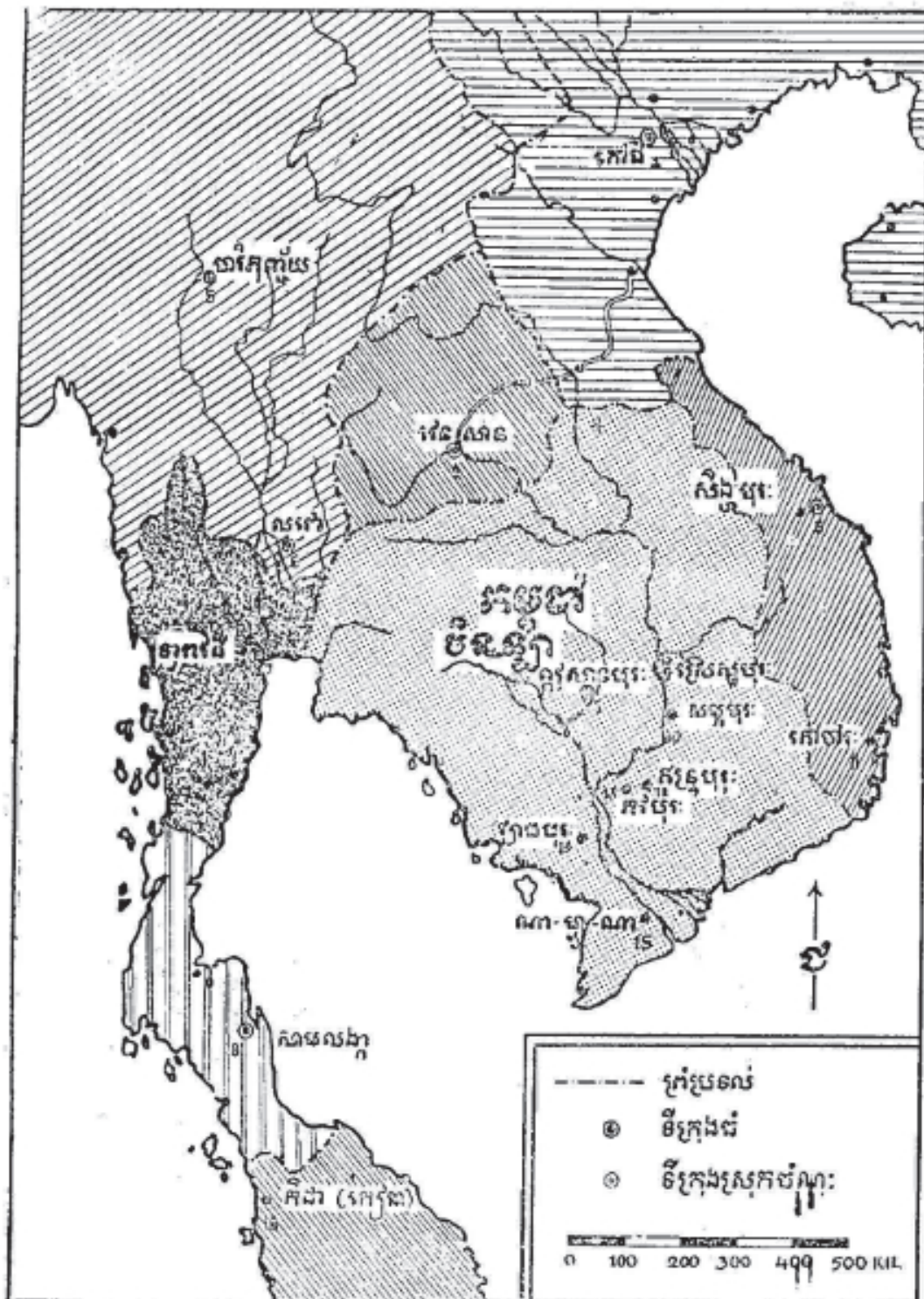
- ១- ព្រះមោគ្គលីបុត្ត   ២- ព្រះមជ្ឈិម្ពិកត្ថេរទៅកសិរៈនិងគន្ធារ
- ៣- ព្រះមហាទេវត្ថេរទៅស្ទឹងគោតារ ដីកន្លែងមែសរបច្ចុប្បន្ននេះ
- ៤- ព្រះភ្នំត្ថេរទៅរដ្ឋបំបៃ ៥- ព្រះលោកសិលាចារ្យត្ថេរទៅទីសាលាដេងបៃ
- ៦- ព្រះមហាធម្មរាជត្ថេរទៅក្រុងបន្ទាយ
- ៧- ព្រះមហាធម្មរាជត្ថេរទៅសិរីអេហ្ស៊ីប ក្រិច
- ៨- ព្រះមហាធម្មរាជត្ថេរទៅកុរុក្រិចនិងកេណិស្ទ អ៊ីនឌីនិងស៊ីន
- ៩- ព្រះសោណត្ថេរទៅសុវណ្ណភូមិ ធម្មទេសកម្មជាបច្ចុប្បន្ននេះ
- ១០- ព្រះឧត្តរត្ថេរទៅសុវណ្ណភូមិ ធម្មទេសកម្មជាបច្ចុប្បន្ននេះ
- ១១- ព្រះមហាមហ័ន្ទត្ថេរទៅកោះសង្កា

Buddhist Mission to different countries.

- 1. Prah Moggaliputta, Director of the group.
- 2. Prah Majjhantikathera, Kalmir and Gandhara.
- 3. Prah Mahadevatthera, the area contiguous to the Godavari (A-or, side of present day state of Mysore).
- 4. Prah Bakkhitatthera, the State of Boudhay.
- 5. Prah Yonakadhanarakkhitatthera area north of Boudhay.
- 6. Prah Mahadhammarakkhitatthera, area then known as Mahatthera.
- 7. Prah Maharakkhitatthera, Syria, Egypt, Greece.
- 8. Prah Mahamajjhantatthera, Himalayan area of Nepal and Tibet.
- 9. Prah Sonatthera, Suvannabhumi, present day Cambodia.
- 10. Prah Uttaratthera, Suvannabhumi, present day Cambodia.
- 11. Prah Mahindatthera, Ceylon in the 247th Year of the Buddhist Era during the reign of King Devanampiyatissa.

ព្រះរាជណាមាចក្រកម្ពុជាពេលដែលព្រះពុទ្ធសាសនាទើបផ្សាយមកដល់

Geographical limits of Cambodia during time of the introduction of Buddhism.

1	Icanapura	5	Haripunjaya	9	Creslthapura	13	Bhavapura	
2	Wen Tan	6	Lavo	10	Çandhapura	14	Vyadhapura	
<u>Cities :</u>	3	Sinhapura	7	Dvaravatia	11	Kanthara	15	Na Fou Na
	4	Giao Chi	8	Kamlungka	12	Indrapura	16	Kida (Kie Tcha)

ព្រះរាជវង្ស

THE ROYAL FAMILY

ព្រះបាទសម្តេចព្រះហរិរក្សរាមា
ព្រះអង្គឡុង
Prah Ang Duong

ព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តម
Prah Norodom

ព្រះបាទសម្តេចព្រះស៊ីសុវត្ថិ
Prah Sisowath

ព្រះបាទសម្តេចព្រះស៊ីសុវត្ថិមុនីវង្ស
Prah Sisowath Munivong

ព្រះរាជវង្ស
ROYAL FAMILY

ព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តម សីហនុ
វរ្ម័ន
Prah Norodom Sihanouk

ព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តមសីហនុវរ្ម័ន
កាលទ្រង់ព្រះផ្លូវ
King Sihanouk as Buddhist monk

ព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តមសុរាម្រឹត
Prah Norodom Suramarith

សម្តេចព្រះមហាក្សត្រីយានី
Prah Moha Kossamak

សម្តេចព្រះសង្ឃនាយកគណៈ ធម្មយុត្តិកទិកាយតាំងពីអតីតមកបច្ចុប្បន្ននេះ

មាន៥ព្រះអង្គដ៏ចំខាន់ក្រោមនេះ

CHIEF OF DHAMMAYUTHI ORDER,
from origin to present time

សម្តេចព្រះសុធិរាជិបតី
បញ្ញាសីលោ “ប៉ាន”
Samdach Prah Sudhammadhipadey
“ Pan ”

សម្តេចព្រះមង្គលទេព្វបាវ
ភទ្ទគូ “អៀម”
Samdach Prah Mongkuldebachar
“ Eim ”

សម្តេចព្រះសុធិរាជិបតី
ពុទ្ធនាគោ “អុង-ស្រី”
Samdach Prah Sudhammadhipadey
“ Ung Srey ”

សម្តេចព្រះមង្គលទេព្វបាវ
បញ្ញាទីលោ “ស៊ុក”
Samdach Prah Mongkuldebachar “ Souk ”

សម្តេចព្រះសុធិរាជិបតី
ភិក្ខុញ្ញាណ “ភូល-ទេស”
Samdach Prah Sudhammadhipadey “Phoul-Tes”

សម្តេចព្រះសង្ឃនាយកនិកាយព្រះមហានិកាយតាំងពីអតីតមកបច្ចុប្បន្ននេះ

មាន៤ព្រះអង្គនិមួយៗក្រោមនេះ

CHIEF OF MAHANIKAYA ORDER
from origin to present time

សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ និល.ទៀង
Samdach Sankhareach «Nil-Tiang»

សម្តេចព្រះធម្មលិខិតនិគ្រហោ កែ.ហ៊ុក
Samdach Prah Dhammalikkhit
» Ker-Ouk »

សម្តេចព្រះមហាសុមេធាធិបតី
បក្ក.ត្រៃ.ហ៊ុន
Samdach Prah Maha Sumedhadhipadey
«Prak-Hin»

សម្តេចព្រះមហាសុមេធាធិបតី
ដាតញ្ញាលោក ជួន.ណាត
Samdach Prah Maha sumedhadhipadey
« chuon-Nath »

MEMBERS OF THE TRIPITAKA COMMITTEE

ព្រះវិមលធម្ម
“ថោង”

វត្តឧណ្ណាលោម ជាសាស្តាចារ្យ
ឯកទានបង្រៀនព្រះត្រៃបិដកជាន់
ដើម ។
Prah Vimalatham « Thong » (deceased)

ព្រះឧត្តមមុនី
“អ៊ុមស៊ូ”

វត្តឧណ្ណាលោម អគ្គិយសិបតិរង
នៃក្រុមជំនុំប្រែព្រះត្រៃបិដក
Prah Uttamamuni « Oun-Sou »

ព្រះមហាព្រះប្បមុនី
“អ៊ូ”

វត្តស្វាយពពែ អធិបតីរងនៃក្រុម
ជំនុំប្រែព្រះត្រៃបិដក
Prah Maha Brahmamuni « Ou »

សម្តេចព្រះធម្មសិទ្ធិឧត្តមប្រឹក្សា
វត្តលង្កា “ស៊ី-ឯម”
អគ្គិយសិបតីក្រុមជំនុំប្រែព្រះត្រៃ
បិដក
Sandach Prah Dhammalikit « Louis-Em »

ព្រះពោធិវង្ស
វដិប្បញ្ញោ “ហ្លូត-តាត”
បាងហ្វាងពុទ្ធិវិទ្យាល័យព្រះ
សុភម្រិត
Prah Eodhivong « Huot-Tath »

THE HISTORY OF BUDDHISM IN CAMBODIA

---

by
SAM - NHEAN

President of the Buddhist Association in Cambodia

1957

We gratefully acknowledge the assistance of the United States Information Service in Cambodia, which helped make this book possible.

SAM NHEAN

10,000 copies
Printed in Phnom-Penh Cambodia
May 1, 1957

FOREWORD

The Committee of Administration of the Buddhist Association in Cambodia, on the occasion of the celebration of the 2500th year of the Buddhist era, has requested me to prepare this short study of the history of Buddhism in our country. It is for our own people and it is also for all those who come to celebrate this happy occasion with us or, united with us in spirit, celebrate it in their own lands.

I have been asked briefly to deal with the following questions :

1) When was Buddhism introduced into Cambodia and under what circumstances ?

2) What were the geographical limits of Cambodia at that time ?

3) Who were the monks who first preached Buddhism in this country ?

4) According to the Sacred Tripitaka what are the duties proper to Buddhism ?

5) What, in brief, are the principles derived from the Ganthadhura (learning stage) ?

6) What, in brief, are the principles derived from the Vipassanadhura (meditating stage) ?

7) What have been the causes responsible for the flourishing growth of Buddhism in Cambodia ?

The Committee of Administration of the Buddhist Association in Cambodia wishes these facts to be recalled to our minds in token of our gratitude to the monks who first came to Cambodia preaching Buddhism. On this important occasion, such gratitude unites us all in our thoughts of the Lord Buddha.

I wish to express my appreciation to Mr. Ang Kheao, Chief Cultural Affairs Assistant of the United States Information Service, American Embassy, Phnom-Penh, for his assistance in translating this study into English so that it can be made available to Buddhists in other countries.

Phnom-Penh, April 18, 1957.

SAM NHEAN

*President of the Buddhist
Association in Cambodia*

1. When was Buddhism introduced into Cambodia and under what circumstances ?

During the third century of the Buddhist era the King of India, named Dhammāsoka, who lived in the country then called Pataliputra, commissioned the learned and zealous monk Moggaliputra to send capable and holy monks to preach Buddhism in many surrounding lands. Eleven of these monks departed on their mission, two of them coming to the land now known as Cambodia. These were Prah Sonatthera and Prah Uttaratthera who went to Suvannabhumi, (see page 14-15)

2. What were the geographical limits of Cambodia at that time ?

No extant documents are available concerning the geographical limits of Cambodia at that remote time. Our earliest source is a book entitled: *Histoire du Cambodge, 1ère Partie, Chronologie des Souverains Khmers jusqu'à la mi-XIVe s.*, by CL. Madrole, which deals with the area of Chenla during the Pre-Angkor period when present day Cambodia was part of that area, viz., during the 7th to the 8th centuries A.D., or 1210 to 1340 of the Buddhist era. This book indicates the area covered by Cambodia as part of Chenla, as illustrated in the accompanying map. In the absence of any contradictory evidence it seems reasonable to assume that Cambodia was in existence during the third century of the Buddhist era and continued in existence until the 12th or 13th century of the Buddhist era as part of the area called Suvannabhumi.

3. Who were the monks who first preached Buddhism in this country ?

According to the Scriptures of Mahavamsa in the History of Ceylon it was Prah Sonatthera and Prah Uttaratthera who first preached Buddhism in Suvannabhumi (present day Cambodia). The story is related that when these two monks first arrived in Suvannabhumi the people were much alarmed and armed themselves with weapons intending to kill the monks. These were accused of being

allied with the water *genii* who, according to belief, were responsible for the deaths of many children in the country (see illustration page 14-15).

The two monks declared that they were disciples of Buddha and were forbidden to harm or kill any living being, human or animal. In proof of this they performed miracles and banished the water *genii*. Consequently the people believed in their message and followed their teaching with such reverence that they even named their children «Sonattherakomar» (children of Sonatthera) in honor of the two monks. From that time on Prah Sonatthera and Prah Uttaratthera safely preached the message of Buddha within the whole area of Suvannabhumi. If this story is correct it seems likely that these first two monks came to Cambodia by some water route from India.

4. According to the Sacred Tripitaka what are the duties proper to Buddhism ?

The duties proper to Buddhism are performed in two stages :

- a. Ganthadhura (Learning stage),
- b. Vipassanādhura (Meditating and Right Thinking stage).

5. What, in brief, are the principles derived from the Ganthadhura (Learning stage) ?

The principles derived from the Ganthadhura (Learning stage) are threefold :

- a. Sabbapāpassa akaranam (Avoid bad actions),
- b. Kusolassopasampadā (Do only good actions),
- c. Sacittapariyodapanam (Think only right thoughts).

6. What, in brief, are the Principles derived from the Vipassanādhura (Meditating Stage) ?

These are interpreted in various ways but may be reduced to four ;

- a) Dukkhasacca (Sorrows in twelve groups),
- b) Samudayasacca (Passions in three groups),
- c) Nirodhasacca (The state of Nirvana),
- d) Maggasacca (The Eightfold Path).

7. What have been the causes responsible For The flourishing growth of Buddhism in Cambodia ?

The causes responsible for the flourishing growth of Buddhism in Cambodia are the following :

1. The support and example of the Royal family,
2. The scholarly achievement of the Tripitaka committee, !
3. The zeal and example of the monks,
4. The devotion of the Cambodian people.

1. The support and example of the Royal Family

In the long history of Cambodia almost every king has devoutly believed in and supported Buddhism. Though we cannot treat of all of them here, we are able to point out the principal events contributing to the growth of Buddhism during the past hundred years :

a) **During the 79th Reign** — in 2391 B.E. (1847 a.d.) Prah Samdech Prah Harirakrama Prah Ang Duong, who reigned at the capital of Oudong Meanchey (Victory), ordered the collection of all Buddhist documents, including the Tripitaka. He further commissioned Prah Maha Brahmanamuni Nil Tieng, Head of the Mahānikay Order, and Prah Vimaladhamma panna silo Samdech Prah Sugandhādhipati, Head of the Dhammayuth Order, to see that the Tripitaka was taught to the monks. In his leisure time the King himself taught evening classes in Pali.

b) **During the 80th Reign** — when Prah Bat Samdech Prah Norodom began his reign in 2404 B.E. (1860 A.D.) he followed closely his father's example in supporting Buddhism. In 2409 B.E. (1865 A.D.), when the country's capital was transferred from Oudong to Phnom Penh, he ordered that Tripitaka classes be taught in the Royal Palace.

c) **During the 81st Reign** — in 2452 B.E. (1909 A.D.) Prah Bat Samdech Prah Sisowath ordered the opening of the Pali School at Ankor Wat. This school was transferred to Phnom Penh in 2458 B.E. (1915 A.D.) and in

2469 B.E. (1925 A.D.) the Royal Library of Cambodia was established.

d) **During the 82nd Reign** — which began in 2470 B.E. (1927 A.D.), Prah Bat Samdech Prah Sisowath Munivong ordered the establishment of the following :

i. The Committee for Translating the Tripitaka into the Cambodian language, in 2472 B.E. (1929 A.D.),

ii. The Buddhist Academy in 2473 B.E. (1930 A.D.),

iii. The Pali Schools in 2475 B.E. (1933 A.D.).

e) **During the 83rd Reign** — which began in 2484 B.E. (1941 A.D.), Prah Bat Samdech Prah Norodom Sihanouk Varman ordered the establishment of the following :

i. Monastic schools in every monastery in 2493 B.E. (1950 A.D.). These play a vital role in the growth of Buddhism.

ii. The Buddhist Prah Sihanouk Reach University in 2497 B.E. (1954 A.D.), for which he set aside the land and one million riels for the cost of construction. While he was King, Prah Bat Samdech Prah Sihanouk Varman was a monk during 2490 B.E. (1947 A.D.).

f) **During the 84th Reign** — which began in 2498 B.E. (1955 A.D.), Prah Bat Samdech Prah Norodom Suramarith and Prah Moha Kossamak Neary Reat Sirivadhana have been responsible for the following :

i. Changing the Pali Superior School in Phnom-Penh into the Lycee Bouddhique Prah Suramarith,

ii. Changing the provincial Pali Schools into Buddhist Primary Schools,

iii. Improving the curricula of all these schools.

2. The Scholarly Achievement of the Tripitaka Committee

From 2472 B.E. (1929 A.D.) until 2482 B.E. (1940 A.D.) a group of outstanding monks and laymen worked tirelessly on the monumental task of translating the Tripitaka into the Cambodian language. This extremely difficult undertaking even undermined the health of some of the monks, who succumbed during the course

of their labors. Its completion has spread the good name of Buddhism in Cambodia to other nearby countries like Burma and India where the Cambodian translation is being used as a model for similar endeavors.

It is fitting, therefore, that we pay tribute to all those, living and dead, who contributed to this great work, *viz.* :

Prah Sirisamādhivamsa Louis Em Vajirappaṇṇo, at the present time Prah Dhammalikhit, Member of the Advisory Council of the Langka Monastery..... Committee President.
Prah Uttammuni Oum Sou Dhammavinayarakkhito..... Committee Vice-president (deceased).

Prah Maha Brahmamuni Ou Thitaviriyo, Svay Pope Monastery ..... Committee Vice-president

Committee Members

Prah Sasanasobhan Chhun Nath Jotappaṇṇo (now Head of the Mahanikay Order),

Prah Visuddhivamsa Huot Tath Vajirappaṇṇo, Professor of Sanskrit, Superior School of Pali (now Prah Bodhivamsa, Director of the Lycee Bouddhique Prah Suramarith),

Prah Balat Samvijja Moeung Munithero,

Prah Maha Som Chhun Vimalappaṇṇo,

Prah Maha Som Loch Sudhammalikhito,

Prah Maha Ses Candadhammo,

Prah Garu Nānasamvara Chhoeun Jotappaṇṇo,

Prah Acary Chap Pin Suvannajoto,

Prah Maha Huot Nāgapandito,

Prah Acary Pen Sok Nānasaro,

Prah Acary Hem Chieu Jotappaṇṇo,

Prah Acary Chhim Soum Saddhammappaṇṇo

Prah Acary Keam Doum Sobhanapandito,

Prah Acary So Hay Savaddhammaṇṇo,

Prah Acary You Oun Uttaraṇṇo,

Prah Acary Ouk Chea Vajiraṇṇo,

Prah Balat Ony Pang Khemako,

Prah Munisumedha Song Chea Revato,
Prah Balat Khet To Thitasilo,
Prah Acary Mang Neang Dhammakusalo,
Prah Acary Me Pan Panditavaro,
Prah Acary Enn Pang Vinayasattha,
Prah Balat Hem Nhim Sundaro,
Messrs. Maha Them, Hong Chhea, Nget Him, Bou Po,
You, Ouk Sen, Ham Heng, Kim An, Nuong Duong,
Seh Chhun, and Ouch Ros,

3. The zeal and example of the Monks

The growth of Buddhism in Cambodia has followed along orthodox lines of doctrine and discipline and at the present time our country enjoys an enviable reputation for the sanctity of its monks and their devotion to Buddhist observances. These monks, both Bhikhus and Samaneras of the Mahanikay and the Dhammayuth Orders, number 61,200 living in 2,820 monasteries.

4. The devotion of the Cambodian People

Cambodia is a Buddhist country and its inhabitants believe firmly in Buddhism and follow the Buddha's way of life.

On the occasion of the celebration of the 2,500th Year of the Buddhist era, I bring this short study to a close by honoring all those who have contributed to the glory of Buddhism in Cambodia up until the present day: zealous kings, holy monks, devoted laymen and women. For 2,200 years, ever since Prah Sonatthera and Prah Uttaratthera brought the message of Buddha to this land in the third century of the Buddhist era, Buddhism has flourished here. May its spiritual power continue to teach us how to live in joy and harmony, with justice and with strength, following the high ideals of right thinking and of right acting. May the growth of Buddhism in the last half of the Buddhist era bring to Cambodia and to the whole world glory, prosperity, freedom and contentment.

